

[Carlsen-Skiødt.]

paa den anden Linie, men i det store og hele tror jeg, vi ligesom nu kan have delvis den samme Ordning for Land og By.

Hvis disse mine Tanker kunde vinde nogen Ørenlyd, vilde det i Korthed blive saaledes: Skolekommissionen, Forældreraadet, Skolenævnet, eller hvad man nu vil kalde det, har Tilsynet med Undervisningen, med Lærerne o. s. v., Kommunalbestyrelsen har Indstillingsretten, og Direktionen har Kaldsret og Tilsynsret. Kredslæreren udgaar.

Der er et Afsnit i Lovforslaget, som omhandler den private Skole, hvorom jeg gerne til sidst vil sige et Par Ord. Jeg tror, vi skal være gode mod den private Skole, den skal værnes og støttes. Jeg vilde ønske, man kunde faa indført, at Skolepengene kunde følge Barnet, en Tanke, som jo ikke er ny, den har tidligere været fremme her i Rigsdagen, allerede langt tilbage i Tiden. Det vilde være en Hjælp for Forældrene til at faa deres Børn undervist der, hvor de ønsker det. Er der nogen, man frem for alt aldrig skal øve Vold af nogen Art imod, er det Børnene. Jeg vilde ønske, at det havde været stærkere udtalt i Lovforslaget, at man ønsker at støtte den private Skole paa lige Fod med den offentlige. Det er en Selvfølge, at den skal være Tilsyn underkastet og skal ledes efter de samme Hovedregler som den offentlige Skole, men Forældrene skulde have ganske anderledes Indseende med og Myndighed over den private Skole end over de offentlige Skoler.

Naar jeg har ønsket at sige disse Ord paa Forældrenes Vegne, er det, fordi jeg tror, vi kan faa en Lov med et ganske fortrinligt Tilsyn med baade Folkeskolen og de private Skoler, men jeg tror ikke, man faar en god Ordning ved at gaa saa voldsomt frem, som Lovforslaget gør. Det gælder her som altid: man skal beholde det gamle, der er godt, og ikke kaste det snavede Vand bort, inden man har det, der er bedre. Man kan ændre ved det gamle, prøve med varsom Haand at tilføre det Fornøylelse, hvor det er nødvendigt, men bør i øvrigt beholde det, som har vist sig at være godt — det, hvorom ingen til Dato, saa vidt mig bekendt, har kunnet sige, at det duede ikke.

Jeg skal saa blot ende med at sige, at der er et og andet i Slutningen af Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag, som viser, at Lovforslaget, endogsaa i den ret beskudte Form, hvori det paagældende Forhold foreligger, idet man har ombyttet Konsulenterne med Kredslærere, vil kræve nye Pengemidler. Jeg kan ikke have nogen Mening om, hvorvidt de opgivne Tal paa

sidste Side af Lovforslagets Bemærkninger kan holde, men jeg har hørt noget om, at nogle af de Tal, som var fremme med Hensyn til de nye Udgifter til den Seminarielov, vi vedtog i Fjor, nu vistnok skulde have vist sig at være for lave. (*Undervisningsministeren* [Borghjerg]: Det passer ikke, det har jeg imødegaaet under Finanslovdebatten!). Ja, det er udmærket, men synes den højtærede Minister ikke, vi skal vente, til vi ser Regnskabet? Det tror jeg er nok saa godt, og derfor fremsatte jeg min Bemærkning saa forsigtig. (*Undervisningsministeren* [Borghjerg]: Havde det ærede Medlem ventet, havde jeg ogsaa ventet.). Det er jo sket adskillige Gange i de 10—11 Aar, jeg har siddet i Folketinget, at Beregninger, som maaske nok var rigtige ud fra det Grundlag, de kunde beregnes paa — jeg mener altsaa slet ikke, at Beregningerne ikke blev foretaget saa rigtigt, som de nu kunde foretages —, alligevel har slaaet fejl. Naar Bygningerne skulde rejses og de øvrige Arbejder udføres, saa viste det sig, at Budgettet ikke kunde holde, Udgiften blev betydeligt større end budgetteret — det er jo noget, vi alle har oplevet. Men lad nu være, at disse Tal kan holde, lad være, at Udgifterne ikke bliver større end nævnt, saa forekommer det mig dog, at ogsaa denne Side af Sagen bør vi tage i Betragtning i Øjeblikket: Har vi Raad til at gaa til denne forøgede Udgift i en Tid, hvor alle Erhvervene staar overfor at maatte gaa den modsatte Vej: at nøjes med mindre Indtægter og nedsætte Udgifterne. Er det nødvendigt at ændre noget, som er fuldt ansvarligt og virker godt, til noget, som forøger voré Udgifter?

Kammersgaard: Efter den udførlige Svartale, som den højtærede Undervisningsminister har holdt, og som jeg jo kan tiltræde, finder jeg ikke, der er videre Anledning for mig til at forlænge Debatten. Der er kun et Par enkelte Forhold, jeg endnu en Gang ønsker at udtale mig om for ligesom at understrege Betydningen af dem.

Jeg udtalte, da jeg første Gang havde Ordet, min Glæde over, at Forældreraadet ikke fik Paataleret overfor den enkelte Lærer. Et æret Medlem — det var, saa vidt jeg husker, det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen — ønskede imidlertid, at Forældreraadene fik denne Paataleret. Jeg kan nu ikke indse, hvorfor Forældreraadet skulde have denne Ret, idet jo Raadets enkelte Medlemmer har næsten daglig Lejlighed til at samtale med Læreren om de Vanskeligheder, der kan opstaa under det daglige Arbejde i Skolen. Der